Експлозија је неминовна, само се надам да ће проћи без жртава. Нико ’96. године у Србији није могао да верује да онолико нормалног света може да изађе на улице. Верујем да ће се то поновити, али је потребно да још мало пропаднемо, да пропадну све ове фасаде и макете, јер ми живимо у макети, каже у интервјуу за Спутњик књижевник Драган Великић.

Роман „Иследник“, који је Великићу донео другу НИН-ову награду (први пут му је ово признање додељено 2008. године за роман „Руски сервис“), био нам је инспирација за разговор не само о књижевним него и о историјским, политичким, друштвеним и глобалним феноменима.

Великић у „Иследнику“ читаоце води на путовање кроз време и простор, враћа нас пре свега, у шездесете и седамдесете године прошлог века, у некадашњу велику државу на Балкану.

Живот мајке подстакао га је да крене у потрагу за сопственим идентитетом. Његово приповедање је искрено, лично, без претензија да нам „оно време“ прикаже кроз ружичасте наочаре или да га прекомерно куди.

Писац наглашава да се ниједно време не може објективно сагледати уколико се не познаје његов контекст.

„Не идеализујем самоуправљање и Југославију. И тада је било цупкања на слетовима, штафета… То је било залуђивање, манипулација. Управо због тога се и догодило да онај изманипулисани самоуправљач улети у ратове“, каже Великић и наглашава да је манипулација данас заснована на вишку информација које људима не дозвољавају да мисле својом главом.

„Сиве еминенције власти знају колико је важно створити илузију спонтаности. Махери манипулације имитирају спонтаност. Тако смо имали првог црнца, председника Америке, а сада постоји могућност да то буде жена“, каже Великић.

Читајте Андрића!

На првим страницама романа „Иследник“ пишчева мајка изговара реченицу: „Све ће експлодирати од просташтва“! Коментаришући ову мисао, Великић каже: „Неминовно ће доћи до експлозије, само се заиста надам да неће бити жртава… Нико ’96. у Србији није могао да верује да онолико нормалног света може да изађе на улице. Верујем да ће се то поновити, али потребно је још мало да пропаднемо, да пропадну све ове фасаде и макете, јер ми заиста живимо у макети“. Наш саговорник верује да „нормалног света“ има много више него оних подложних манипулацији, али да је та већина притајена.

На питање како савремени човек може да дође до објективне истине о свету и друштву у којем живи, како да схвати шта се око њега дешава под притиском бројних информација којима га засипају са свих страна, Великић одговара лаконски: „Читајте Андрића!“.

Најбоља Андрићева дела могу да се купе обједињена у једној књизи, у тврдом повезу, за око хиљаду динара, указује писац, напомињући да је то цена четири флаше пива у кафани.

„Заиста мислим да је читање добре литературе нешто што човеку помаже да се одмакне,

да направи предах… Морамо се одмаћи од екрана, од сталног бомбардовања (информацијама). То је одвлачење пажње, излуђивање!“, уверен је писац.

Сарадња Москве и Берлина — трн у очима Американаца

Разговор о глобалној слици света наводи писца, који у својој радној биографији има и дужност амбасадора Србије у Аустрији од 2005. до 2009. године, да се запита због чега је Европа погођена феноменима с којима се, на овај начин, није суочила никада у својој историји.

„Свет се смањио, људи за мало новца могу да путују куда желе и да сами виде оно што се око њих дешава. То не одговара центрима моћи који се питају: ’Како ми сада да изденфујемо ту њихову обавештеност? Тако што ћемо скретати пажњу људима‘. Ови терористи, избеглице, па то је смешно! Не знам који је амерички политичар рекао: ’Молим Вас, каква Европска унија? То ће бити оног тренутка када будем имао позивни број за Европу‘. А позивни број за Европу ће постојати онда када и Русија буде била део Европе“.

Писац прихвата тезу да економско зближавање Русије и Немачке, као најјаче чланице Европске уније, није у складу с америчким интересима.

„Добри односи Берлина и Москве јачају Европу, а слабе амерички утицај. Због тога се стално ради на узнемиравању Европе. Људи беже од ратова. Али, чекајте, ко је произвео те ратове? Говорите о Либији? Либија је била Елродаро за подсахарску Африку. То је била држава у којој је бензин био бесплатан, која је имала огромне бенефиције, људи су одлазили да раде у тој Либији. Шта су сад направили? Рушевину од те земље. Покренули су талас миграција производећи такозвана ’арапска пролећа‘. Ма, каква ’арапска пролећа‘? То је све било произведено вештачки, као и распад Југославије, као и покушај да распад Совјетског Савеза ескалира другачије“, каже наш саговорник.

Србија у Европи од „два дома“

Великић верује да упркос тренутној слабости Европске уније, Србија треба да буде део овог савеза.

„Србија је у Европи. И да хоће, не може да се измакне… Нама је потребно да будемо део уједињене Европе, јер нас то присиљава да уведемо неке стандарде, то је питање вредности и норми у свакодневном животу“, каже писац.

Он, међутим, сматра да ће евроинтеграција Србије бити веома спор процес и верује да ће Европска унија у тренутку када ми постанемо њен део бити састављена од „два дома“.

„Европска унија има колоније у Европи. Немам ништа против Бугарске или Румуније, али оне не могу да се пореде са Словенијом… Кад се само сетим, рецимо чоколаде ’милка‘ у Украјини, оног станиола — па, то је потпуно други производ! Шта је то него неоколонијализам?“, закључује писац.

Валентина Булатовић

(Спутњик)